

ው ሳ ኔ

1. የኢ.አበባ ከተማ ነክ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 00148 በታህሣሥ 24 ቀን 1998 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ የከተማው ይግባኝ ሰሚ. ፍ/ቤት በመ/ቁ. 03006 በጥር 24 ቀን 1999 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ እንደዚሁም ሰበር ችሎቱ በመ/ቁ. 04058 በግንቦት 8 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ትእዛዝ መሰረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመት ስለሆነ በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 348/1/ መሰረት ተሸሯል።
2. የኢ.አበባ ከተማ ነክ ፍ/ቤት ይህንን ጉዳይ ለማየት የሥረ ነገር ሥልጣን የለውም ተብሎ ተወስኗል።
3. ግራ ቀኝ ወጭና ኪሳራ ይቻቻሉ።
4. መዘገቡ ተዘግቶ ወደ መ/ቤት ተመልሷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች

ፊርማ አለበት
ቤ/ኃ

የሰ/መ/ቁ. 32638

መጋቢት 12 ቀን 2000 ዓ.ም.

ዳኞች:- አብዱልቃድር መሐመድ
 መስፍን ዕቁበዮናስ
 ሒሩት መለሠ
 መድህን ኪርስ
 ዓሊ መሐመድ

አመልካች:- የቂርቆስ ክፍለ ከተማ መሠረተ ልማትና ቤቶች ጉዳይ ጽ/ቤት አቶ ተስፋዬ ዘመድኩን ቀረቡ።

ተጠሪ:- 1ኛ/ አቶ ይርጋ ንጋኔ ቀረቡ።

2ኛ/ ወ/ሮ በላይነሽ ሙሽጋ ቀረቡ።

3ኛ/ የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት

4ኛ/ አቶ ሰንበት ታደሰ - ቀረቡ።

መዘገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ነበር። መዘገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

መዘገቡ የተከፈተው አመልካቹ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመዘገብ ቁጥር 05469 መጋቢት 6 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ትዕዛዝና፣ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዘገብ ቁጥር 54329 ሐምሌ 25 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት በመሆኑ በሰበር ታይቶ ሊታረም ይገባዋል በማለት ነሐሴ 16 ቀን 1999 ዓ.ም. አቤቱታ ስላቀረበ ነው።

የክርክሩን መሠረታዊ ጉዳይ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ከሰጠው ትዕዛዝና በአመልካችና በተጠሪዎች በኩል ለዚህ ፍርድ ቤት በጽሑፍ ከቀረበው ክርክር እንደተረዳነው አቶ ይርጋ ንጋኔና ወ/ሮ በላይነሽ ሙሽጋ የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት እና አቶ ሰንበት ታደሰ

የግል ንብረታችን የሆነውን የቤት ቁጥር 271 ያላግባብ በመያዝ የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት አከራይ አቶ ስንብት ታደሰ ደግሞ ተከራይ በመሆን እየተጠቀሙበት ስለሚገኙ ንብረታችንን እንዲያስረክቡን በማለት ክስ አቅርበው ሶስተኛ እና አራተኛ ተጠሪ መልስና የመከላከያ ማስረጃ ካቀረቡ በኋላ በሥር ፍ/ቤት ተከላኾች የነበሩት ሶስተኛ እና አራተኛ ተጠሪዎች ለከላኾች ማለትም ለአንደኛና ሁለተኛ ተጠሪዎች ክስ ያቀረበበትን ቤት እንዲያስረክቡ የፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት ውሳኔ ሰጥቷል።

አንደኛና ሁለተኛ ተጠሪዎች የፍርድ ባለዕዳዎች ማለትም ሁለተኛ እና ሶስተኛ ተጠሪዎች እንደ ፍርዱ እንዲፈጽሙ ትዕዛዝ እንዲሰጥላቸው የአፈፃፀም ክስ አቅርበው የፍርድ አፈፃፀሙ በሒደት ላይ እያለ አመልካች የካቲት 29 ቀን 1999 ዓ.ም. በተፃፈ ማመልከቻ በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ያሉ ቤቶችን አስመልክቶ የማስተዳደርና ተገቢውን ውሳኔ የመወሰን ስልጣን በአዋጅ ቁጥር 2/1995 አንቀጽ 46 መሠረት የቤቶች መሠረተ ልማት ኤጀንሲ መሆኑን እየታወቀ ኤጀንሲው በክርክሩ ውስጥ ተሳታፊ ሳይሆን በባለቤትነት የሚያስተዳድረው ቤት አንደኛና ሁለተኛ ተጠሪዎች የግል ንብረት ነው ተብሎ የተሰጠው ውሳኔ ተሰርዞ ወደ ክርክሩ ገብተን የመከላከያ ማስረጃችንንና መልሳችን እንድናቀርብ ይፈቀድልን በማለት በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 358 መሠረት የፍርድ መቃወሚያቸውን አቅርበዋል።

የፍርድ መቃወሚያ ማመልከቻው የቀረበለት ፍርድ ቤትም አንድ ሰው የፍርድ መቃወሚያ ሊያቀርብ የሚችለው በክርክሩ ሳይካፈል ሲቀርና የተሰጠው ፍርድ መብቱን የሚካበት ሆኖ ሲገኝ ነው። በዚህ ጉዳይ ቤቱን በቀጥታ ሲያስተዳድር የነበረው የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት በተከላኾነት ቀርቦ የተከራከረ በመሆኑ አመልካች የተሰጠው ፍርድ እንዲነሳና ወደ ክርክሩ እንደገባ ያቀረበው ጥያቄ ተገቢ አይደለም በማለት ትዕዛዝ ሰጥቷል።

አመልካች የቀበሌ አስተዳደርና የአዲስ አበባ ከተማ መሠረተ ልማትና የቤቶች ኤጀንሲ ሁለት የተለያዩ የሕግ ሰውነት ያላቸው የተለያዩ ሥልጣንና

ሀላፊነት በማቋቋሚያ አዋጃቸው የተሰጣቸው ሆኖ እያለ፣ የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት በተከላኾነት ስለተከራከረ ፍርዱን ለመቃወም አትችሉም በማለት የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ነው። የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤትም ይህንን ስህተት እንዲያርም ያቀረብነውን ይግባኝ የሰረዘው በአግባቡ ስላልሆነና የሥር ፍርድ ቤት የሥረ ነገር ሥልጣን ሳይኖረው የወሰነብን ስለሆነ በሰበር ሊታረም ይገባዋል በማለት የጽሑፍ ክርክር ያቀረበ ሲሆን አንደኛና ሁለተኛ ተጠሪዎች በበኩላቸው የቂርቆስ ክፍለ ከተማ 02 ቀበሌ አስተዳደር በተከላኾነት ስለተሳተፈ አመልካቹ በክርክሩ እንደተሳተፈ ይቆጠራል። የክፍለ ከተማው አስተዳደር ነገረ ፈጆች ቀበሌውን ወክለው የተከራከሩ ስለሆነ የፍርድ መቃወሚያ ማመልከቻቸውን ውድቅ መደረጉ በአግባቡ ነው በማለት የተከራከሩ ሲሆን አራተኛው ተጠሪ እኔ ተከራይ በመሆኔ ከክርክሩ ውጭ እንዲሆን በማለት መልስ ሰጥቷል።

ከሥር የክርክሩ አመጣጥና በዚህ ፍረድ ቤት ያቀረቡት የመከራከሪያ ሃሳቦች ከላይ የተገለፀው ሲሆን፣ እኛም መዝገቡን መርምረናል። መዝገቡን እንደመረመርነው አመልካች መልስና የመከላከያ ማስረጃው እንዲሰማለትና በክርክሩ ተካፋይ ሳይሆን የተሰጠው ፍርድ እንዲሠረዝለት ያቀረበውን ጥያቄ ጉዳዩን ያየው የፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት ውድቅ ያደረገው በግባቡ ነው ወይስ አይደለም የሚለው ጭብጥ ማየት አስፈላጊ ሆኖ አግኝተነዋል።

የተሻሻለው የአዲስ አበባ አስተዳደር ቻርተር አዋጅ ቁጥር 361/1995 ቀበሌ ማለት የከተማው ሦስተኛ ደረጃ የአስተዳደር እርከን የሆነ የክፍለ ከተማ አካል እንደሆነ በአንቀጽ 2 ንዑስ አንቀጽ 6 ላይ የተደነገገ ሲሆን የቀበሌ አስተዳደር ስልጣንና ተግባርን የሚደነግገው የአዋጁ አንቀጽ 35 የቀበሌ አስተዳደር በከተማው አስተዳደር ሥር ያሉ ቤቶችን የመሸጥ የመለወጥ እና ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ውጤት ሊያስከትሉ የሚችሉ ተግባራትን የማከናወን ስልጣንና ሀላፊነት ያለው ስለመሆኑ አይደነግግም። ቻርተሩ በአዲስ አበባ ከተማ ሥር ያሉ ቤቶችን የማስተዳደር የመሸጥና ሌሎች ውሳኔዎችን

የሚሰጠው ለአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ሲሆን የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በበኩሉ ይህንን ተግባር ውጤታማ በሆነ መንገድ ለማከናወን የአዲስ አበባ የመሠረተ ልማትና የቤቶች ኤጀንሲን በዋጅ ቁጥር 2/1995 አቋቁሟል። ከዚህም የምንጋራው የቀበሌ አስተዳደር ለሕብረተሰቡ በቅርብ አስተዳደራዊ አገልግሎት ለመስጠት የተቋቋመ የከተማው አስተዳደር በሶስተኛ ደረጃ የሚገኝ ሲሆን በከተማዋ አስተዳደር ሥር ያሉ ቤቶችን አስመልክቶ በሃላፊነት የሚከታተለውና ተገቢውን ውሳኔ መስጠት የሚችለው የመሠረተ ልማትና የቤቶች ጉዳይ ኤጀንሲ ነው። ሁለቱ የቀበሌ አስተዳደርና ኤጀንሲው የተለያዩ ባህሪ ስልጣንና ሀላፊነት እንዲሁም ሕጋዊ ሰውነት ያላቸው አካላት ናቸው።

አንድ ወደ ክርክር መግባት ያለበት አካል በክርክሩ ተሳታፊ ሳይሆን የተወሰነው ውሳኔ መብቱን የሚካ ሆኖ ሲገኝ ውሳኔው ከመፈፀሙ በፊት ውሳኔው እንዲነሣና ክርክሩ እርሱ ባለበት እንዲቀጥል መጠየቅ እንደሚችል የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 358 ይደነግጋል። አመልካች የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ለአንደኛና እና ሁለተኛ ተጠሪዎች እንዲመለስ ውሳኔ የሰጠበትን ቤት የማስተዳደርና በቤቱ ላይ የተሻለ መብት አለኝ የሚል ሰው ሲመጣ በሕግ አግባብ የመፋለም ስልጣንና ኃላፊነት ያለው ከቀበሌ አስተዳደር የተለየና ራሱን የቻለ የሕግ ሰውነት ያለው አካል ነው።

አመልካችና የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02 አስተዳደር የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ከተማዋን ለማስተዳደር አስፈላጊ ናቸው ብሎ ያደራጃቸው የመንግሥት አካላት በመሆናቸው ብቻ ቀበሌው በክርክሩ በተከሳሽነት በመሳተፍ አመልካች በክርክሩ ተሳታፊ ሆኖ ማቅረብ የሚገባውን የመከላከያ መልስና ማስረጃ የማቅረብ እድል አግኝቷል ብሎ ለመደምደም አይቻልም።

በመሆኑም አመልካች በክርክሩ ውስጥ ተሳታፊ ሳይሆን አሉኝ የሚላቸውን ማስረጃዎችና ሌሎች የመከራከሪያ ሃሳቦች ሳያቀርብ የሚያስተዳድረውን ቤት ለአንደኛ እና ሁለተኛ ተጠሪ እንዲተላለፍ የተሰጠው ፍርድ እንዲነሣና ክርክሩ እሱ ባለበት እንደገና እንዲታይ ያቀረበው ጥያቄ ተቀባይነት የለውም በማለት በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትና

በፌዴራል የከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት በማለት ፍርድ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. ክርክር የተነሣበትን ቤት አስመልክቶ 05469 መጋቢት 6 ቀን 1999 ዓ.ም. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠው ትዕዛዝ ተሸሯል። ፍርድ ቤቱ አመልካች የሚያቀርበውን ማናቸውንም የሕግና የፍሬ ጉዳይ ክርክርና ማስረጃ ሰምቶ የመሠለውን ፍርድ ይሰጥ ዘንድ ጉዳዩ በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ ቁጥር 341 መሠረት ተመልሷል። ይፃፍ።
2. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ መዝገብ ቁጥር 54329 ነሐሴ 16 ቀን 1999 የሰጠው ትዕዛዝ ተሸሯል።
3. በዚህ ክርክር ያወጡትን ወጭና ኪሣራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻሉ። ይህ ፍርድ ቤት መጋቢት 12 ቀን 2000 ዓ.ም. በሙሉ ድምጽ ተሰጠ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ